

• ЗІБРАННЯ ТВОРІВ •

Ю К І О
МІСІМА

ЖІНКА
МАРКІЗА ДЕ САДА



Харків
«Фоліо»
2024

ДІЙОВІ ОСОБИ

Маркіза Рене де Сад

Пані де Монтрей,

її мати

Анна,

її сестра

Баронеса де Сіміан

Графиня де Сан-Фон

Шарлотта,

покоївка пані де Монтрей

ЧАС ДІЇ

Дія перша — осінь 1772 року.

Дія друга — пізніє літо 1778 року.

Дія третя — весна 1790 року.

МІСЦЕ ДІЇ

Париж

Салон пані де Монтрей

ДІЯ ПЕРША

Графиня де Сан-Фон (*у костюмі для верхової їзди, з хлестиком в одній руці, роздратовано кружляє по сцені*). Неймовірно! Оце так запрошення! А так уже настійно благала: «Коли б ваша ласка, прошу, як будете повертати з верхової прогулянки, завітайте до мене ненадовго». Я й погодилася. Вперше до неї навідалася, а вона примушує мене так довго чекати!

Баронеса де Сіміан. О, не кажіть так про пані де Монтрей! Вона ніяк не може прийти до тям після витівки свого зятя.

Графиня де Сан-Фон. Невже все ще через ту історію, що сталася три місяці тому?

Баронеса де Сіміан. Час анітрохи не зменшив її страждання. До того ж звідтоді як сталося... ну, «оте», ми жодного разу не зустрічалися з пані де Монтрей, чи не так?

Графиня де Сан-Фон. «Оте», «оте»! Завжди, всюди, кажучи «оте», ми чомусь так

соромимося. Або підморгуємо та сміємося зі значенням. А, чесно кажучи (*вона виразно ляскає хлистом, баронеса де Сіміан затуляє долонями обличчя*), усього-на-всього. Велика річ!

Баронеса де Сіміан. Пані де Сан-Фон! Це жахливо. (*Хреститься.*)

Графиня де Сан-Фон. Так, так. Тут обов'язково треба перехреститися. Усі себе так поводять. А в глибині душі кожен смакує «оте», жадаючи послухати ще про щось таке, пікантне. Чи не так? Ви теж жадаєте, пані де Сіміан?

Баронеса де Сіміан. Ні-ні, я нічого-сінько не хочу.

Графиня де Сан-Фон. Справжнісінька брехня!

Баронеса де Сіміан. Ні. Не хочу слухати ці жахливі речі про маркіза. Я знаю Альфонса ще з дитинства. Це був такий милий хлопчик із золотими кучерями.

Графиня де Сан-Фон. Ну що ж, воля ваша. Я ж за ці три місяці все зробила, щоб зібрати найвірогіднішу інформацію про те, що сталося. Ну як? Вуха затуляти будете?

Баронеса де Сіміан жахнулася.

Ну, то що? А вуха-то *(ляскає хлистом)* зату-
літь. *(Кінчиком хлиста лоскоче баронесі вуха. Та*
квапливо і двома руками затуляє вуха.) Ну, так
воно краще. Отже, три місяці тому, двадцять сьо-
мого червня, Донасьєн Альфонс Франсуа маркіз
де Сад у супроводі свого слуги Латура вирушив
до Марселя, де одного ранку у квартирі на чет-
вертому поверсі у якоїсь Марієтти Бореллі зібрав
чотирьох дівок. Там була та сама Марієтта, дів-
чина двадцяти трьох років, вісімнадцятилітня
Маріанна, Маріанетта і Роза — обом по двадцять
років... Усі, звісна річ, повії.

Баронеса де Сіміан, яка досі затуляє вуха,
здрігнулася.

О, то ви, мабуть, навчилися слухати очима?..
Того дня маркіз де Сад був одягнутий у камзол
сірого кольору на блакитній підкладці, пома-
ранчеву жилетку з шовку та панталони того ж
відтінку. На його голові із золотими кучерями,
як ви про неї щойно казали, був капелюх з пе-
рами, шпага висіла на лівому боці, а в руках він
тримав тростину із круглим золотим набалдаш-
ником. Так от. Альфонс зайшов у кімнату, де на
нього вже чекали ті чотири дівки, витяг із ки-
шені жменьку луїдорів і сказав, що першою буде
та дівчина, яка вгадає суму луїдорів у його руці.

Вгадала Маріанна. Тоді маркіз залишив у кімнаті лише її та слугу, всіх інших поки відіслав. Потім він поклав обох на ліжко і почав однією рукою бити дівку (*ляскає хлистом*), а другою рукою почав... ось так... почав збуджувати слугу. Однією рукою — дівку (*продовжує бити хлистом*), іншою — слугу...

Баронеса де Сіміан. О господи! (*Шепоче молитву, осіняючи себе хрестом.*)

Графиня де Сан-Фон. Саме час перехреститися. Та й вуха відразу відкриються.

Баронеса де Сіміан квапливо затуляє вуха.

Але й не хреститися — гріх на душу брати.

Баронеса де Сіміан в сум'ятті знову хреститься.

Мабуть, усе ж краще слухати. Нехай здійсниться воля Божа.

Баронеса покірно опускає руки і знову слухає.

Під час усього дійства Альфонс величає слугу «пане маркіз», а себе велів називати «служкою». Потім він відсилає слугу, дістає кришталеву бонбоньерку з позолотою і пропонує дівці скуштувати цукерок зі смаком кропу. Коли вона вже багато їх з'їла, маркіз каже, що то — ліки для випускання газів.

Баронеса де Сіміан. Ой!

Графиня де Сан-Фон. Однак, власне кажучи, це були так звані «таблетки кохання» — таблетки, в яких змішані сушений пісочний жук та товчена шпанська мушка. Мабуть, знаєте?

Баронеса де Сіміан. Ох! Звідки ж мені таке...

Графиня де Сан-Фон. А ось вам якраз іноді добре було б уживати щось подібне. Маріанна їх з'їла аж сім чи вісім штук. А коли закінчила їсти, маркіз...

Баронеса де Сіміан. Що ж Альфонс потім зробив?

Графиня де Сан-Фон. А потім він зажадав, щоб йому зробили дещо.

Баронеса де Сіміан. «Дещо» — кажете?

Графиня де Сан-Фон. Ваше улюблене «оте»... Знаєте, тут десь, посеред парку стоїть статуя Венери. Коли сходить ранкове сонце, його сяючі промені торкаються її білосніжних мармурових стегон. А перш ніж воно зникне за деревами, вгадайте, куди саме падає його останнє проміння?

Баронеса де Сіміан (*трохи подумавши*). О! Та це ж місце диявола. Та гріх страшний. За таке навіть на вогнищі спалювали...

Графиня де Сан-Фон. Ну, ми трохи відволіклися. Невдовзі Альфонс дістає весь утиканий шипами батіг, яким уже так багато разів користувалися, що він весь аж побурів від засохлої крові, і просить дівчину ним себе відшмагати.

Баронеса де Сіміан. Певно, в нього заговорила совість. Тому й зажадав себе так покарати. Схотів вигнати із себе бісів.

Графиня де Сан-Фон. Ні, просто свій біль, порівняно зі стражданнями інших людей, такий реальний, такий достовірний. А в нього, бачте, стосовно достовірності палає жага, от і все. Отже, наступною була Марієтта. Спочатку, коли жінка роздяглася, він наказав їй стати біля ліжка рачки і мітлюю досхочу побив. Потім попросив жінку покарати себе. А поки ця повія його гамселила, Альфонс кількість ударів на пічці ножем вирізав: двісті п'ятнадцять, сто сімдесят дев'ять, двісті двадцять п'ять, двісті сорок. Разом це становить...

Баронеса де Сіміан. *(Рахує, загинаючи пальці)*. Вісімсот п'ятдесят дев'ять разів.

Графиня де Сан-Фон. А все через те, що маркіз завжди любив числа. Достовірність, каже, — це лише числа, а якщо їх збільшити до найбільших значень, то і розпуста, запевняє, може стати благим ділом.

Баронеса де Сіміан. Кажете, благим ділом? І яким же чином?

Графиня де Сан-Фон. Благе діло, за маркізом де Садам, — це накопичення достовірних речей, що їх можна пізнати всіма п'ятьма органами відчуття. Це зовсім не те благе діло, на яке очікують ледацюги. Саме через це в Марселі він щонайбільше зусиль докладав до його досягнення... Повернувши до кімнати лакея, вони вирушили втрьох у нелегке плавання океаном насолод. Марієтта, слуга та маркіз створили із себе «дещо», подібне до галери з веслами... А в небі вже розгорався кривавими барвами ранок — наставав час сходу сонця.

Баронеса де Сіміан. Через те що вже був ранок, насолода була схожа на важку працю, чи не так?

Графиня де Сан-Фон. Ні, ранок — це час, коли всі йдуть до церкви. Ось чому ця насолода була більш подібна до ранкового молебня.

Баронеса де Сіміан. Ох, палати вам теж у геєні вогненній!

Графиня де Сан-Фон. Дуже дякую. За Марієттою настала черга Рози. Знову батіг, знову слуга, знову цей обмін партнерами, схожий на тасування колоди карт. Останньою до кімнати покликали Маріанну. І знову батіг, і знову

ЗМІСТ

Дія перша	5
Дія друга	46
Дія третя	88